

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1535/2014
03.06.2015. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Биљане Драгојевић и Јасминке Станојевић, чланова већа, у парници тужиоца З.Е. из К., чији је пуномоћник С.В., адвокат из Б., против тужене АД Ж.С. из Б., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1352/14 од 28.05.2014. године, у седници одржаној 03.06.2015. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1352/14 од 28.05.2014. године, као изузетно дозвољеној применом члана 395. ЗПП, у односу на одлуку о накнади за сменски рад.

УКИДАЈУ СЕ пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1352/14 од 28.05.2014. године и Првог основног суда у Београду П 13905/10 од 29.08.2013. године, у делу става првог изреке којим је одбијен захтев за разлику зараде за сменски рад и у наведеном делу предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

У осталом делу ревизија тужиоца **СЕ ОДБАЦУЈЕ** као недозвољена.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 13905/10 од 29.08.2013. године, ставом првим изреке, исправљеном решењем истог суда П1 13905/10 од 31.03.2014. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му плати по основу мање исплаћених зарада следеће износе: на име сменског рада за период од јуна 2005. године до децембра 2011. године појединачне месечне износе, са припадајућом законском каматом, ближе означене овим ставом изреке; на име топлог оброка и регреса за период од јануара 2006. године до децембра 2011. године, појединачне месечне износе са припадајућом законском затезном каматом, ближе означене овим ставом изреке; на име накнаде превоза на рад и са рада за период од новембра 2005. године до децембра 2011. године, појединачне месечне износе са припадајућом законском затезном каматом ближе означене овим ставом изреке. Ставом другим изреке одбачена је тужба тужиоца у делу којим је тражио да се обавезе тужена да у његову корист изврши уплату припадајућих пореза, због апсолутне ненадлежности суда. Ставом трећим изреке одбачена је као неуредна тужба тужиоца у делу којим је тражио да се у његову корист уплате припадајући

доприноси за пензијско инвалидско осигурање. Ставом четвртим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж1 1352/14 од 28.05.2014. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду у ставу првом, другом и делу става четвртог изреке у односу на тужиоца. Ставом другим изреке укинуо је решење садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде и предмет у том делу вратио првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучује као о изузетно дозвољеној у смислу члана 395. ЗПП.

Решењем Р4 98/14 од 12.11.2014. године Апелациони суд у Београду је предложио Врховном касационом суду одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 бр. 1352/14 од 28.05.2014. године по члану 395. ЗПП.

Врховни касациони суд налази да је правилан став Апелационог суда у Београду изражен у наведеном решењу да су испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиоца у делу који се односи на одлуку за сменски рад, имајући у виду да је Врховни касациони суд на седници Грађанског одељења одржаној 23.09.2014. године донео правни закључак који се односи на право запослених на увећану зараду по основу сменског рада, чиме је решено ово спорно питање. С обзиром на начин и разлоге пресуђења о овом делу захтева, у конкретном спору постоји потреба да се у том делу одлучи о ревизији као о изузетно дозвољеној. Из наведених разлога одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлучујући о ревизији тужиоца на основу члана 399. ЗПП („Службени гласник РС“, број 125/04, 111/09), који се у овом поступку примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија основана у делу који се односи на исплату разлике зараде за сменски рад, док је у осталом делу ревизија недозвољена.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је засновао радни однос код тужене на основу одлуке од 31.12.1991. године, а од 20.01.1993. године је у радном односу на неодређено време и и обавља послове машиновође. Уговором о раду од 03.02.2003. године тужилац и тужена су уредили међусобна права, обавезе и одговорности. Тачком 6. одређено је да тужилац има право на зараду, зараду по основу остварених резултата рада, увећану зараду, накнаду зараде, накнаду трошкова и друга примања у складу са законом и колективним уговором. Тачком 7. одређено је да се основна зарада тужиоца утврђује као производ вредности једног радног часа, коефицијента од 2,55 и просечног месечног фонда часова рада од 174 часова, као и да се тужиоцу утврђени коефицијент увећава коефицијентом од 0,15 јер непосредно учествује у у вршењу железничког саобраћаја. Тачком 8. је одређено да радно време тужиоца износи 8 часова за запослене који раде пет дана у недељи, да се наведено радно време може продужити у за највише 4 часа, али

тако да прековремени рад износи највише 10 часова у радној недељи, највише 12 часова за запослене који раде сваки други дан, 12 или 8 часова за запослене који раде у турнусу, при чему се смене непрекидно смењују, па радно време за возно и станично особље износи у времену трајања смена утврђеног Законом о безбедности у железничком саобраћају, у складу са потребама железничког саобраћаја. Тужилац није континуирано мењао смене, већ по распореду вожње машиновође. У периоду од 2005. до краја 2007. године радио је као машиновођа у једном поседу, а од 2008. године ради као машински диспечер, и његов рад је организован тако што на посао месечно долази 10-15 пута и тим данима ради.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили као неоснован тужбени захтев тужиоца, са образложењем да је тужиоцу сменски рад вреднован приликом утврђивања основне зараде, те да нема право на исплату разлике између 26% колико би му припало на основу члана 108. став 1. тачка 2. Закона о раду и 4% колико му тужени исплаћује на име сменског рада.

Наведени закључак судова се за сада не може прихватити, јер је због погрешне примене материјалног права чињенично стање непотпуно утврђено.

Према члану 108. став 1. тачка 2. Закона о раду („Службени гласник РС, бр. 24/05) запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду и то за рад ноћу и рад у сменама, ако такав рад није вреднован приликом утврђивања основне зараде - најмање 26% од основице. Према ставу 2. истог члана ако су се истовремено стекли услови по више основа утврђених у ставу 1. овог члана, проценат увећане зараде не може бити нижи од збира процената по сваком основу увећања., док према ставу 4. основицу за обрачун увећане зараде чини основна зарада утврђена у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Колективним уговором туженог („Службени гласник РС“, бр. 84/02...46/11) у члану 58. предвиђено је да се зарада запосленог за обављени рад и време проведено на раду утврђује на основу основне зараде и остварених резултата рада. Основна зарада запосленог у смислу члана 59. истог општег акта утврђује се као производ вредности радног часа, коефицијента посла утврђеног у прилогу 1. Колективног уговора и просечног месечног фонда часова рада од 174 часа. Према одредби члана 65. став 1. тачка 4. наведеног Колективног уговора туженог запослени има право на увећану зараду за рад у сменама у турнусу у висини 2% основне зараде, а према тачки 5. истог члана за рад у турнусу за запослене који непосредно учествују у вршењу железничког саобраћаја у висини 4% основне зараде. Из одредби општег акта туженог и уговора о раду произилази да је рад тужиоца у спорном периоду био организован као рад у сменама. Тужиоцу припада разлика увећане зараде по основу сменског рада између исплаћених 4% и 26% које предвиђа Закон о раду у члану 108. став 1. тачка 2. као минимум увећања који послодавац мора испоштовати, без обзира што својим општим актом није признао запосленима ни најмањи проценат увећања основне зараде, јер је код туженог утврђено право запосленог на увећану зараду по основу сменског рада у висини од 4%, те су овом одредбом запосленима код туженог утврђена мања права по основу рада у сменама у односу на право које је утврђено Законом о раду.

Дакле, правилна примена материјалног права и законита одлука у овој парници захтева утврђење напред наведених чињеница, које у досадашњем поступку нису утврђене, због чега је суд применом члана 407. став 2. ЗПП, одлучио као у ставу другом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у делу који се односи на накнаду на име топлог оброка, регреса за годишњи одмор и превоза на рад и са рада на основу члана 401. став 2. тачка 5. ЗПП („Службени гласник РС“, број 125/04, 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија није дозвољена.

Тужба ради исплате разлике зараде поднета је 02.11.2010. године. Побижана другостепена пресуда донета је 28.05.2014. године, а ревизија тужиоца изјављена је 28.07.2014. године.

Чланом 394. став 2. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима кад се тужбени захтев односи на утврђење права својине на непокретностима, потраживање у новцу, предају ствари или извршење неке друге чинидбе, ако вредност предмета спора побижаног дела не прелази динарску противвредност 100.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Како вредност побижаног дела правноснажне пресуде не прелази динарску противвредност 100.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца у наведеним деловима није дозвољена, па је на основу члана 404. ЗПП, одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Љубица Милутиновић,с.р.**